ప్రచురణరమైన

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము

సివిల్ అప్పిల్లేట్ అధికార పరిధి

పౌర దరఖాస్తు నెం. 2022 నాటి 439

ఎం/ఎస్ శ్రీ సూర్య డెవలపర్లు మరియు ప్రమోటర్లు. .....అప్పీలుదారు (లు)

వర్సెస్

ఎన్. శైలేష్ ప్రసాద్ మరియు ఓర్స్. .....ప్రతివాది (లు)

తో

సివిల్ అప్పీల్ నెం.లు 2022 నాటి 440-441

ఎం/ఎస్. రాజా పుష్ప ప్రాపర్టీస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్. .....అప్పీలుదారు (లు)

వర్సెస్

ఎన్. శైలేష్ ప్రసాద్ మరియు ఓర్స్. .....ప్రతివాది (లు)

తీర్పు

M.R. షా, న్యాయమూర్తి.

1. అప్పీల్ సూట్ నెం.454/2019 తో వ్యథ చెందిన భాదితుడు, తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టు, హైదరాబాద్ ఆమోదించిన 01.10.2019 తేదీ నటి వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులపై వ్యథ చెందుతూ మరియు అసంతృప్తి చెందడం, దీని ద్వారా ఇక్కడ 1వ ప్రతివాది – అసలు దావా వేసిన వ్యక్తి

సూచించిన అప్పీల్ ను హైకోర్టు అనుమతించింది మరియు O.S. No.537/2018 ద్వారా బాధితుడు వ్యధి చెందడంతో 02.05.2019 తేదీన II అదనపు జిల్లా న్యాయమూర్తి, రంగారెడ్డి జిల్లా, I. A. No.108/2018 ద్వారా జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేసి పక్కన పెట్టింది. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క ఆర్డర్ 7 రూల్ 11 (డి) (ఇకపై దీనిని "CPC" గా సూచిస్తారు) కింద వాదనను ట్రయల్ కోర్టు తిరస్కరించినందున అనుమతి ధృవీకరించబడలేదు, O.S.No.537/2018 కు ప్రధమ ప్రతివాదులు ప్రస్తుత అప్పీళ్లకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు.

2. ప్రస్తుత అప్పీళ్లకు దారితీసే వాస్తవాలు క్లుప్తంగా ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొన్నారు:–

2.1. సూట్ షెడ్యూల్ ఆస్తిని 1వ ప్రతివాదికి బహుమతిగా ఇచ్చారని– మొదటి ఫిర్యాదు దారు తను మైనర్ గా ఉన్న సమయంలో అతని తల్లితండ్రులు (ఇక్కడ 2వ ప్రతివాది మరియు O.S.No.537/2018 లో మొదటి ప్రతివాది) 13.02.2003 తేదీ నాడు రిజిస్టర్డ్ గిఫ్ట్ డీడ్ ద్వారా ఇచ్చారు. ఇందులో 1వ ప్రతివాది యొక్క అమ్మమ్మ – ప్రధమ ఫిర్యాదు దారు ద్వారా పేర్కొన్న బహుమతి ఒప్పంద దస్తావేజును (Gift Settlement Deed) 10.12.2004 తేదీన మరొక గిఫ్ట్ డీడ్ ద్వారా ఉపసంహరించుకున్న కారణంగా రద్దు చేయబడింది. ఆ తరువాత ఫిర్యాదుదారు యొక్క అమ్మమ్మ/అప్పీలుదారు–M/S శ్రీ సూర్య డెవలపర్స్ మరియు ప్రమోటర్స్ – 2వ ప్రతివాది మధ్య రిజిస్టర్డ్ డెవలప్మెంట్ అగ్రిమెంట్–కమ్–జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ 18.01.2008 తేదీన అమలు చేయబడింది. ఈ అభివృద్ధి ఒప్పందం ప్రకారం, అమ్మమ్మకు 35,000 చదరపు అడుగుల భూమితో పాటు స్థిర విక్రయించదగిన సూపర్ బిల్ట్–అప్ ప్రాంతంతో పాటు కారు పార్కింగ్ స్థలాల దామాషా సంఖ్య మరియు భూమిలో అవిభక్త వాటా. హక్కు ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది.

2.2. 1వ ప్రతివాది యొక్క తండ్రి– ప్రధమ ఫిర్యాదుదారు (ఈ కేసులో 3వ ప్రతివాది మరియు O.S.No.537/2018 లో 3వ ప్రతివాది) O.S.No.1750/2015 ను 1వ ప్రతివాది మైనర్ గా ఉన్న కాలంలో అతనికి తదుపరి స్నేహితుడిగా దావా వేశారు. 1వ ప్రతివాది తేదీ 10.04.2004 నాటి

గిఫ్ట్ డీడ్ను ఉపసంహరించుకోవడం చట్టవిరుద్ధమని మరియు ఫిర్యాదుదారుకి వ్యతిరేక చర్యగా పేర్కొంటూ, పై ఉత్తర్వులకు కట్టుబడి ఉండదని మరియు శాశ్వత ఉత్తర్వును వెలువరించాలని అభ్యర్థించారు. తదనంతరం, O.S.No.1750/2015 ద్వారా పార్టీల మధ్య రాజీ ఒప్పందం (Deed) 30.12.2015 తేదీన కుదిరింది. ఈ రాజీ ఒప్పందం ప్రకారం, 1వ ప్రతివాది – అసలు ఫిర్యాదుదారు, అభివృద్ధి ఒప్పందం ప్రకారం అమ్మమ్మకు కేటాయించడానికి నిర్మించిన ప్రాంతం యొక్క మొత్తం 35,000 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణానికి అర్హులు అని అంగీకరించబడింది. రాజీ ఒప్పందం (డిక్రీ) ప్రకారం అభివృద్ధిదారుడు (Developer) ఈ అభివృద్ధి ఒప్పందం కింద తనకు లభించిన అభివృద్ధి హక్కులను మూడవ పార్టీలకు కేటాయించే హక్కు ఉంటుందని అంగీకరించారు. రాజీ ఒప్పందంని మరింత ముందుకు తీసుకువెళుతూ, ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3 CPC కింద నాటి IA.No.31/2016 ను రాజీ పత్రంతో పాటు దాఖలు చేశారు, దాని నిబంధనల ప్రకారం ఒప్పందం ను డిక్రీని ఆమోదించాలని అభ్యర్థించారు. 1వ ప్రతివాది తండ్రి (ఈ కేసులో 3వ ప్రతివాది–అసలు ప్రతివాది నెం. 3) సివిల్ రూల్స్ ఆఫ్ ప్రాక్టీస్ యొక్క రూల్ 172 కింద 1వ ప్రతివాది తరపున చట్టము చేయడానికి అనుమతి కోరుతూ IA దాఖలు చేశారు మరియు ట్రయల్ కోర్టు అతన్ని అలా చేయడానికి అనుమతించింది.

2.3. ఆ తరువాత, O.S.No.1750/2015 లో 8వ అదనపు సీనియర్ సివిల్ జడ్జి, రంగారెడ్డి జిల్లా, రాజీ డిక్రీని ఆమోదించింది, ఇందులో 1వ ప్రతివాది తరపున తండ్రి కుదుర్చుకున్న రాజీ ఒప్పందం ప్రకారం, `అమ్మమ్మ /అప్పీలుదారు – అభివృద్ధిదారు (Developer). ఆ తరువాత అప్పీలుదారుడు– అభివృద్ధిదారు (Developer) పైన పేర్కొన్న అభివృద్ధి ఒప్పందం ప్రకారం తన 4వ ప్రతివాదికి 06.04.2016 తేదీన కుదుర్చుకున్న ఒప్పందం (Deed of Assignment) ప్రకారం అభివృద్ధి హక్కులను అప్పగించబడినట్లు తెలుస్తోంది మరియు దాని ఆధారంగా, 4వ ప్రతివాది O.S.No.537/2018 లో సబ్జెక్ట్ ప్రాపర్టీని అభివృద్ధి చేయడం ప్రారంభించాడు.

2.4 మేజర్ గా పరిగణించబడే వయస్సు వచ్చిన తరువాత, 1వ ప్రతివాది తన జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ ద్వారా O.S. No.537/2018 అనే ప్రస్తుత దావాను దాఖలు చేసి, దావా షెడ్యూల్ ఆస్తిపై హక్కు, తన పేరును ప్రకటిస్తూ, వడ్డీని ప్రకటించాలని మరియు రాజీ డిక్రీని ఆమోదించాలని అభ్యర్థించాడు. అలాగే రాజీ డిక్రీని రద్దు చేయడాన్ని చెల్లనిదిగా కూడా ప్రకటించాలని అభ్యర్థించారు.

2.5 దావాకు నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత, అన్ని భౌతిక ఆరోపణలను ఖండిస్తూ అప్పీలుదారు వ్రాతపూర్వక వివరణ దాఖలు చేశారు. వివిధ కారణాల వల్ల మరియు ప్రధానంగా సమ్మతి డిక్రీ/రాజీ డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి వేసిన దావా CPC యొక్క ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A కింద నిషేధించబడుతుందనే కారణంతో ఫిర్యాదును తిరస్కరించడానికి అప్పీలుదారు ఆర్డర్ VII రూల్ 11 CPC కింద I.A. No.108/2019 ను కూడా దాఖలు చేశారు. ట్రయల్ కోర్టు 02.05.2019 తేదీ నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా వెలువరించిన I.A ని అనుమతించింది మరియు ఆర్డర్ XIII రూల్ 3A CPC దృష్ట్యా, రాజీ డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా ఏ స్వతంత్ర దావా నిర్వహించబడదని తదుపరి వాదనలను తిరస్కరించింది.

2.6 ఆర్డర్ VII రూల్ కింద అధికారాలను వినియోగించుకుని ఫిర్యాదును తిరస్కరిస్తూ ట్రయల్ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల వలన వ్యథ చెందిన భాదితుడు అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశాడు. 411(డి) ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A CPC లోని నిబంధనలును దృష్టిలో ఉంచుకుని, రాజీ డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా ఏ స్వతంత్ర దావా నిర్వహించబడదని, అసలు ఫిర్యాదు దారు హైకోర్టు ముందు ప్రస్తుత అప్పీల్ ను దాఖలు చేశా .

2.7 వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా, హైకోర్టు ఈ అప్పీల్ ను అనుమతించింది మరియు దావాను తిరస్కరిస్తూ ట్రయల్ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వును రద్దు చేసి, పక్కన పెట్టింది మరియు ఆర్డర్ XXXII రూల్స్ 1 నుండి 7 CPC లోని నిబంధనల యొక్క ప్రభావాన్ని ట్రయల్ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని, ఇది O.S. No.1750/2015 కేసు 13.01.2016 తేదీ నాటి

రాజీ డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుపై ప్రత్యక్ష ప్రభావం చూపుతుందని గమనించడం ద్వారా ఈ విషయాన్ని ట్రయల్ కోర్టుకు రిమాండ్ విధించింది.

2.8. హైకోర్టు జారీ చేసిన వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల వలన బాధపడి, వ్యధి చెంది, అసంతృప్తిగా భావించి, 2, 3 మరియు 4 గురు అసలు ప్రతివాదులు – అభివృద్దిదారు (Developer) మరియు దాని కేటాయింపుదారు సప్రస్తుత అప్పీళ్ళకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు.

3. అప్పీలుదారు– అభివృద్దిదారు (Developer) తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ ముకుల్ రోహత్గీ, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల దృష్ట్యా, ఆర్డర్ VII రూల్ 11 CPC కింద అధికారాలను వినియోగించుకొని దావాను తిరస్కరిస్తూ ట్రయల్ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వును రద్దు చేయడంలో మరియు పక్కన పెట్టడంలో హైకోర్టు తీవ్రమైన పొరపాటు చేసిందని, ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3ఎ CPC దృష్ట్యా, రాజీ డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి స్వతంత్ర దావా నిర్వహించబడదని పేర్కొన్నారు.

3.1 ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3 CPC దావాలో రాజీ ఒప్పందానికి వీలు కల్పిస్తుందని తెలియజేబడింది. 1976లో సవరించబడిన చట్టము No.104/1976 ద్వారా చేసిన సవరణ ద్వారా, రూల్ 3A చేర్చబడిందని పేర్కొనబడింది, ఇది డిక్రీ ఆధారపడిన రాజీ ఒప్పందానికి చట్టబద్ధమైనది కాదని ఒక డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి ఎటువంటి దావా ఉండదని ప్రత్యేకంగా అందిస్తుంది. అందువల్ల ఇక్కడ 1వ ప్రతివాది దాఖలు చేసిన ప్రస్తుత దావా–రాజీ డిక్రీని సవాలు చేసే అధికారం అసలు ఫిర్యాదుదారునికి ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A CPC కింద నిషేధించబడిందని, అందువల్ల ట్రయల్ కోర్టు దావాను సరిగ్గా తిరస్కరించిందని తెలియజేబడింది.

3.2. ఈ కోర్టు అనేక నిర్ణయాలలో పేర్కొన్నట్లుగా, భాదిత పక్షానికి అందుబాటులో ఉన్న ఏకైక పరిష్కారం రాజీ ఒప్పందాన్ని నమోదు చేసిన అదే కోర్టు ముందు తగు విధముగా దరఖాస్తును దాఖలు చేయాలని అప్పీలుదారు– అభివృద్దిదారు (Developer) తరపు సీనియర్ న్యాయమూర్తి శ్రీ రోహత్గీ

తెలిపారు, తదనుగుణంగా ఈ కోర్టు ఈ క్రింది పూర్వపు తీర్పులపై ఉదహరించారు. **బన్వారీ లాల్ వర్సెస్ చందో దేవి, (1993) 1 SCC 581; పుష్ప దేవి భగత్ వర్సెస్ రాజిందర్ సింగ్ & ఇతరులు, (2006) 5 SCC 566; హోరిల్ వర్సెస్ కేశవ్, (2012) 5 SCC 525; ఆర్. రాజన్న వర్సెస్ ఎస్ఆర్. వెంకటస్వామి & ఇతరులు, (2014) 15 SCC 471 మరియు ఇటీవల ఆర్. జానకియమ్మల్ వర్సెస్ ఎస్. కె. కుమారస్వామి, (2021) 9 SCC 114.**

3.3 ప్రస్తుత కేసులో అసలు ఫిర్యాదుదారు ఇప్పటికే ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A కింద, సమ్మతి రాజీ డిక్రీని ఆమోదించిన అదే కోర్టు దరఖాస్తును దాఖలు చేసినట్లు తెలుపబడింది. ప్రస్తుత కేసులో అసలు ఫిర్యాదుదారు కూడా రాజీ డిక్రీని సవాలు చేస్తూ మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు ముందు ఆర్డర్ XLIII కింద మొదటి అప్పీల్ దాఖలు చేసినట్లు తెలుపబడింది. అందువల్ల ఫిర్యాదుదారు తనకు అందుబాటులో ఉన్న ఇతర పరిష్కారాలను ఇప్పటికే సద్వినియోగం చేసుకున్నాడని పేర్కొనబడింది. అందువల్ల ప్రస్తుతం దాఖలు చేసిన దావా, చట్టాన్ని దుర్వినియోగపరచే ప్రక్రియ అని తెలియజేశారు. ఏ సందర్భంలోనైనా, రాజీ డిక్రీని ప్రశ్నించే గణనీయమైన స్వతంత్ర దావా ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A CPC దృష్ట్యా నిర్వహించబడదని తెలియజేబడింది.

3.4 ప్రస్తుత కేసులో 1వ ప్రతివాది – అసలు ఫిర్యాదుదారు బహుళకారకాలను వ్యక్తపరుస్తూ ఒక ముసాయిదాను రూపొందించడం ద్వారా ఒక ప్రధానమైన ఉపశమనము కోరుతూ తెలివిగా ముసాయిదాను కోర్టుకు సమర్పించారని అప్పీలుదారు తరపు సీనియర్ న్యాయమూర్తి శ్రీ రోహత్గి విన్నవించారు. కేవలం ముసాయిదాను తెలివిగా రూపొందించడం ద్వారా ఈ కోర్టు అనేక నిర్ణయాలలో పేర్కొన్నట్లుగా, దావాను నిర్వహించడానికి ఫిర్యాదుదా అనుమతించలేమని, లేకపోతే అది నిర్వహించబడదని మరియు/లేదా ఏ చట్టము ద్వారా కొనసాగించబడదని పేర్కొన్నారు. ముసాయిదాను తెలివిగా రూపొందిస్తూ కల్పిత సాక్ష్యాలను సృష్టిస్తూ చేసే భ్రమను, ఈ కోర్టు ఆదిలోనే పసిగట్టి సమస్యను పరిష్కరిస్తుంది. మరియు కోర్టు దానిని వీలైనంత త్వరగా

విచారణకు అనుమతిస్తూ, బోగస్ లిటిగేషన్ ప్రాథమిక దశలోనే నిలుపుదల చేస్తుంది. పైన నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా ఈ కోర్టు క్రింది పూర్వపు తీర్పులపై ఆధారపడింది. **టి. అరివండం వర్సెస్ టి. వి. కేసు సత్యపాల్ మరియు అన్ర్, (1977) 4 SCC 467; మదనూరి శ్రీ రామ చంద్ర మూర్తి వర్సెస్ సయ్యద్ జలాల్, (2017) 13 SCC 174; కెనరా బ్యాంక్ వర్సెస్ పి. సెలతాల్ మరియు ఇతరులు, (2020) 13 SCC 143; మరియు రాఘవేంద్ర శరణ్ సింగ్ వర్సెస్ రామ్ ప్రసన్న సింగ్, (2020) 16 SCC 601.**

3.5. సీనియర్ అడ్వాకేట్ శ్రీ రోహత్గి తన వాదనలు వినిపిస్తూ, హైకోర్టు జారీ చేసిన వివాదాస్పద తీర్పు, ఉత్తర్వు నిలకడగా లేవని పేర్కొన్నారు. మొత్తం తీర్పులో, దావా నిర్వహణపై హైకోర్టులో ఎటువంటి చర్చ జరగలేదని మరియు/లేదా ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A CPCపై ఎటువంటి చర్చ జరగలేదని, దీని ఆధారంగా ట్రయల్ కోర్టు ఫిర్యాదును తిరస్కరించిందని పేర్కొన్నారు.

3.6 దీనికి విరుద్ధంగా, హైకోర్టు ఆర్డర్ XXXII రూల్స్ 1 నుండి 7 CPC ని పరిగణనలోకి తీసుకొని రాజీ ఒప్పందపు డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుని పరిశీలించిదని మరియు రాజీ డిక్రీ ఫిర్యాదుదారునికి కట్టుబడి లేదని ఆర్డర్ XXXII రూల్ 7 CPC మీద ఆధారపడిన ఫలితాలను హైకోర్టు వాస్తవంగా విశదీకరించిందని పేర్కొన్నారు. హైకోర్టు దావా యొక్క సమర్థనీయత గురించి తనను తాను అంతర్ముఖ పరిశీలన చేసుకోవాలని, ఈ దశలో రాజీ డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుపై హైకోర్టు అస్సలు విచారణ జరపాల్సిన అవసరం లేదని గమనించబడింది.

3.7. రాజీ ఒప్పందపు డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుపై అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది అనేక ఇతర విన్నపాలు చేశారు. ఏదేమైనా, క్రింద పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, దావా యొక్క నిర్వహణకు సంబంధించి ఏకైక సమస్యను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని మేము ప్రతిపాదిస్తున్నాము మరియు ఈ కోర్టు ముందు ఉన్న సమస్య రాజీ ఒప్పందపు డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుపై కాదు, అందువల్ల, రాజీ

ఒప్పందపు డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుకు సంబంధించిన యోగ్యతలపై సమర్పించిన ఏ వివరణలతో ఏకీభవించమని మేము ఆదేశించలేము.

4. ప్రస్తుత అప్పీళ్లను అసలు ఫిర్యాదుదారు (ల) తరపు సీనియర్ న్యాయమూర్తి శ్రీ బి. ఆదినారాయణ రావు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.

4.1 ప్రస్తుత కేసులో, రాజీ ఒప్పందపు డిక్రీ ఆర్డర్ XXXII రూల్ 7 CPC కింద విఫలమైనట్లు కనుగొనబడింది. అందువల్ల ఇక్కడ 1వ ప్రతివాది – అసలు ఫిర్యాదుదారు మేజర్ గా పరిగణించబడే వయస్సు వచ్చిన పిమ్మట వివిధ ఉపశమనాల కోసం వేసిన దావా, ఒక స్థిరమైన స్వతంత్ర దావా కింద మంజూరు చేయవచ్చని, వాదనను తిరస్కరిస్తూ ట్రయల్ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను హైకోర్టు సరిగ్గా పక్కన పెట్టిందని తెలుపబడింది.

4.2 ప్రస్తుత కేసులో, దావాలో అభ్యర్థించిన ఉపశమనాలు రాజీ ఒప్పందపు డిక్రీ సంబంధించినవి మాత్రమే కాదని, ఇతర ఉపశమనాలు కోరబడుతున్నాయని, దీని కోసం స్వతంత్ర స్థిరమైన దావా నిర్వహించబడుతుందని ప్రధాన ఫిర్యాదు దారు/వాది తరపు సీనియర్ న్యాయవాది దీనిని ప్రశ్నిస్తూ తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. రాజీ డిక్రీ అతనికి కట్టుబడి లేదని అందువల్ల దానిని పక్కన పెట్టమని వాది అభ్యర్థించలేదని ప్రకటించబడింది. అందువల్ల కోరిన ఇతర ఉపశమనాల కొరకై, ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3A కింద స్వతంత్ర దావా నిషేధించబడదని సమర్పించబడింది.

4.3 ఈ నేపధ్యంలో, ప్రతివాదుల తరపు సీనియర్ అడ్వకేట్– అసలు వాది (లు), రాజీ డిక్రీని ఆమోదించిన పిదప అదే కోర్టు ముందు ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A కింద వాది ఇప్పటికే దరఖాస్తును దాఖలు చేశారని, ఆ కారణంగా ఎటువంటి వివాదం చేయడం లేదు. ఉత్తర్వు XXXII రూల్ 7 CPC ని ఉల్లఘించకుండా, తనకు అందుబాటులో ఉండే ఏ ప్రాతిపదికన అయినా రాజీ డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుపై వాది వాదించగలడని తెలియజేసే స్థితిలో కూడా అతను లేడు.

5. సంబంధిత పార్టీల తరపు న్యాయవాది యొక్క వాదనలను మేము లోతుగా విన్నాము.

6. ప్రస్తుత కేసులో, మొదటి దశలో ఉత్తర్వు VII రూల్ 11 CPC కింద అధికారాలను వినియోగించుకొని నాటి O.S No.537/2018 ఫిర్యాదును ట్రయల్ కోర్టు తిరస్కరించిందని గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది, ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3ఎ CPC కింద నిర్దిష్ట ప్రతిబంధకము దృష్ట్యా ఈ దావా నిర్వహించబడదు. అభ్యంతరకరమైన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా హైకోర్టు ఈ ఉత్తర్వును పక్కనపెట్టి, ఫిర్యాదును తిరస్కరించే ఉత్తర్వును ఆమోదించేటప్పుడు, ట్రయల్ కోర్టు ఉత్తర్వు XXXII రూల్స్ 1 నుండి 7 CPC లోని నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని పసిగట్టడం ద్వారా కేసును ట్రయల్ కోర్టు రిమాండ్ విధించింది. అయితే, ఇది పరిశీలించాల్సిన అంశము, వివాదాస్పదమైన వాటిని ఎదుర్కొనేటప్పుడు తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు, హైకోర్టు ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3A CPC లోని నిబంధనలును ఏ మాత్రము పరిగణించలేదు మరియు వాస్తవానికి రాజీ డిక్రీని మరియు/లేదా దావాలో కోరిన ఉపశమనాలను సవాలు చేస్తే, అది సమర్థించదగినదా లేదా అని అస్సలు పరిగణించలేదు. రాజీ డిక్రీని ప్రశ్నించే స్వతంత్ర దావా నిర్వహించబడుతుందా లేదా అనేది హైకోర్టు పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది.పైన పేర్కొన్న కీలకమైన అంశాన్ని హైకోర్టు అస్సలు పరిష్కరించలేదు మరియు హైకోర్టు ఉత్తర్వు XXXII రూల్ 7 CPC దృష్ట్యా రాజీ డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటులోకి వెళ్ళింది. ఆర్డర్ VII రూల్ 11 సిపిసి కింద దరఖాస్తును నిర్ణయించే దశలో, హైకోర్టు పరిశీలించాల్సిన ఏకైక విషయం ఏమిటంటే, దావా నిర్వహించబడుతుందా లేదా అనేది మరియు రాజీ డిక్రీని సవాలు చేసే దావా నిర్వహించబడుతుందా లేదా అనేది ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3ఎ సిపిసి దృష్ట్యా మరియు ఈ దశలో, హైకోర్టు/కోర్టు రాజీ డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటుపై పరిగణించాల్సిన గుణాగుణములు లేదు.

7. ఈ తరుణంలో ప్రధాన సమస్య ఏమనగా, ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3A CPC దృష్ట్యా రాజీ డిక్రీని సవాలు చేసే స్వతంత్ర దావా నిషేధించబడుతుందనే ప్రాతిపదికన ఉత్తర్వు VII రూల్ 11 CPC

కింద అధికారాలను వినియోగించుకొని ట్రయల్ కోర్టు దావాను సరిగ్గా తిరస్కరించిందా, ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3A CPC యొక్క సాదా పఠనంపై, ట్రయల్ కోర్టు సమర్థిస్తూ, ఫిర్యాదును తిరస్కరించబడింది. 1976లో సవరణ ద్వారా చేర్చబడిన ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3A CPC ప్రకారం ఈ క్రింది విధంగా సంగ్రహించబడింది:

> "3A. సూట్ యొక్క ప్రతిబంధకము – డిక్రీకి అనుగుణంగా చేయబడిన రాజీ చట్టబద్ధమైనది కాదని పేర్కొంటూ డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి ఎటువంటి దావా అమలులో లేదు."

8. తదనుగుణంగా, ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3A CPC ను అధ్యయనము చేసిన పిదప, డిక్రీకి అనుగుణంగా చేయబడిన రాజీ చట్టబద్ధమైనది కాదని ఆ డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి ఏ దావా అమలులో లేదు. ఆర్.జానకియమ్మల్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ న్యాయస్థానం పై విషయమును పరిగణనలోకి తీసుకుంది. డిక్రీ ఆమోదించబడిన రాజీ చట్టబద్ధమైనది కాదని పేర్కొంటూ డిక్రీని పక్కన పెట్టడాన్ని ఉత్తర్వు XXIII యొక్క రూల్ 3A నిషేధిస్తుందని ఈ కోర్టు దృష్టికి వచ్చినట్లు పేర్కొంది. స్పష్టంగా చెల్లుబాటు కాని లేదా అమలులో లేని ఒప్పందం లేదా రాజీ చట్టబద్ధమైనదిగా పరిగణించబడదని మరియు డిక్రీ ఆమోదించబడిన రాజీ చెల్లుబాటు కానిది లేదా చట్టబద్ధమైనది కాదని, అయితే రూల్ 3A కింద ఉన్న వ్యతిరేక నిబంధన సమర్థిస్తుందని మరింతగా గమనిస్తూ తీర్పు జారీ చేయబడింది. ప్రస్తుత కేసులో, ఈ న్యాయస్థానానికి ఉత్తర్వు XXIII రూల్ 3తో పాటు రూల్ 3Aను వివరంగా పరిశీలించే అవకాశం లభించింది. ఈ న్యాయస్థానపు పూర్వపు తీర్పులను కూడా ఈ న్యాయస్థానం 53 నుండి 57 వరకు పేరాల్లో ఈ క్రింది విధంగా విశదీకరించింది:

> "53. ఉత్తర్వు 23 రూల్ 3 అలాగే రూల్ 3–ఎ ను అనుసరించి, పెద్ద సంఖ్యలో కేసు ఈ కోర్టు ముందు పరిశీలనకు వచ్చాయి మరియు రూల్ 3 మరియు రూల్ 3–ఎ కోణంలో ఈ కోర్టు తీర్పుల నిష్పత్తిని తెలుసుకోవడానికి వాటిలో కొన్నింటిని ఉదహరించాల్సిన అవసరం ఉంది. బన్వారీ లాల్

వర్సెస్ చందో దేవి, (1993) 1 S.C.C 581 లో, ఈ న్యాయస్థానం రూల్ 3ని అలాగే ఆర్డర్ 23 లోని రూల్ 3-ఎను పరిగణనలోకి తీసుకుంది. రాజీని సవాలు చేసే పక్షం, రాజీని వెలువరించిన న్యాయస్థానం యొక్క అధికారాన్ని ప్రశ్నించడం, 1976 సవరణ చట్టము యొక్క లక్ష్యం అని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. పేరా 6 మరియు 7 లో, ఈ క్రింది విధంగా నిర్దేశించబడిందిః (SCC pp. 584-85)

"6. న్యాయస్థానాల పరిశీలన ఏమనగా, అనేక సందర్భాల్లో ఇరు పక్షాలు రాజీ పిటిషన్లు దాఖలు చేసిన పిదప, వాటి ఆధారంగా డిక్రీలు తయారు వెలువరించబడతాయి, తరువాత ఏదో ఒక కారణంతో అటువంటి రాజీ యొక్క చెల్లుబాటును సవాలు చేస్తాయి. అటువంటి ఉత్తర్వులను పక్కన పెట్టడానికి, వివిధ కోర్టులకు అప్పీళ్లతో సహా సంవత్సరాల తరబడి లాగిన దావాలు దాఖలు చేయబడేవి. న్యాయస్థానాలు, ప్రజల దుస్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (సవరణ) చట్టము, 1976 ద్వారా దావాను ఉపసంహరించుకోవడం మరియు సర్దుబాటు చేయడానికి సంబంధించిన నిబంధనలను కలిగి ఉన్న కోడ్ యొక్క ఉత్తర్వు 23లో అనేక సవరణలు ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి. కోడ్ యొక్క రూల్ 1 ఆర్డర్ 23, దావా వేసిన తర్వాత ఏ సమయంలోనైనా, వాది తన దావాను వదులుకోవచ్చు లేదా తన దావాలో కొంత భాగాన్ని వదులుకోవచ్చు అని నిర్దేశిస్తుంది. రూల్ 1 (3) ప్రకారం, న్యాయస్థానం సంతృప్తి చెందిన చోటఃు (ఎ) ఏదైనా అధికారిక లోపం కారణంగా దావా విఫలమవ్వాలి, లేదా (బి) దావా విషయం లేదా దావాలో కొంత భాగానికి కొత్త దావాను దాఖలు చేయడానికి వాదిని అనుమతించడానికి సబబు ఆధారాలు ఉన్నాయని, అది సబబే అని భావించే నిబంధనలపై, కొత్త దావాను దాఖలు చేసే స్వేచ్ఛతో అటువంటి దావాను ఉపసంహరణ వాదిని అనుమతించవచ్చు. రూల్ 1 (4) దృష్ట్యా, పైన పేర్కొన్న అనుమతి లేకుండా వాది తన దావాను దాఖలు విరమించుకున్నట్లైతే లేదా అటువంటి దావాను ఉపసంహరించుకున్నట్లయితే, అటువంటి అంశానికి సంబంధించి దావాను ఏర్పాటు చేయకుండా అతను మినహాయించబడతారు. దావా రాజీకి సంబంధించిన విధానాన్ని కలిగి ఉన్న రూల్ 3 ఆర్డర్

23 కూడా బాధాకరమైన మరియు విఫలమయ్యే వ్యాజ్యాన్ని తగ్గించడానికి సవరించబడింది. రాజీ డిక్రీని సవాలు చేయడానికి మునుపు, న్యాయస్థానం రాజీని వెలువరించే ముందు రూల్ 3లో కొన్ని ప్రత్యేక నిబంధనలు ప్రవేశపెట్టడమే కాకుండా, చట్టబద్ధమైన ఒప్పందం లేదా రాజీ వ్రాతపూర్వకంగా ఉండాలి మరియు ఇరుపక్షాలు సంతకం చేయాలి, వివరణతో కూడిన మినహాయింపు కూడా జోడించబడింది, ఇది ఈ క్రింది విధంగా విశదీకరించబడింది:

'అయితే ఒక పక్షం వారికి సర్దుబాటు లేదా సంతృప్తి వచ్చిందని, మరొక పక్షం వారు ఖండించిన చోట, న్యాయస్థానం ఆ అంశాన్ని నిర్ణయిస్తుంది; అయితే, నమోదు చేయవలసిన కారణాల వల్ల, అటువంటి వాయిదా మంజూరు చేయడం సబబే అని భావిస్తే తప్ప, అంశాన్ని నిర్ణయించే ప్రయోజనం కోసం వాయిదా మంజూరు చేయబడదు.

వివరణ:- —— ఇండియన్ కాంట్రాక్ట్ చట్టము-1872 (1872లో 9) కింద చెల్లని లేదా అసంబద్ధ ఒప్పందం లేదా రాజీ, ఈ నియమం కింద చట్టబద్ధమైనదిగా పరిగణించబడదు.'

7. పై వివరణతో పాటు నిబంధనను జోడించడం ద్వారా సవరణ చట్టము యొక్క ఉద్దేశ్యం మరియు లక్ష్యం రాజీని సవాలు చేసే పక్షాన్ని కోర్టు ముందు వాదనలు కొనసాగించమని బలవంతం చేయడం కింద పరిగణించబడుతుంది, ఇది సంబంధిత రాజీని నమోదు చేసింది. ఇరుపక్షాలు చట్టం నిర్దేశించిన పద్ధతిలో సర్దుబాటుకు వచ్చాయా అనే వివాదాన్ని నిర్ణయించాలని ఆ కోర్టుకు ఆదేశించబడింది. కాంట్రాక్ట్ చట్టము కింద చెల్లని లేదా రద్దు చేయదగిన ఒప్పందం లేదా రాజీ పైన పేర్కొన్న నియమం యొక్క అర్ధంలో చట్టబద్ధమైనదిగా పరిగణించబడదని వివరణ స్పష్టం చేసింది. నిబంధనను వివరణతో పాటు ప్రవేశపెట్టిన తరువాత అనేక దావాలు మరియు సుదీర్ఘ వ్యాజ్యాలను నివారించడానికి, ఒక రాజీ ఆధారంగా ఒక డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి ప్రత్యేక దావాను ఏర్పాటు చేయడానికి సంబంధించి రూల్ 3-ఎ ద్వారా ఒక నిర్దిష్ట మార్గదర్శకము సూచించబడిందిః

‘3-A. సూట్‌ను అనుసరించి మార్గదర్శకము — డిక్రీను అనుసరించి కుదిరిన రాజీ చట్టబద్ధమైనది కాదని పేర్కొంటూ డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి ఎటువంటి దావా అమలులో లేదు.’

54. పరిశీలించదగ్గ తదుపరి తీర్పు పుష్ప దేవి భగత్ వర్సెస్ రాజిందర్ సింగ్, (2006) 5 SCC 566, ఆర్.వి.రవీంద్రన్, జె. న్యాయస్థానము తరపున వాదనకు వినిపిస్తూ, ఆర్డర్ 23 రూల్ 3 మరియు రూల్ 3-ఎ లోని నిబంధనలను నమోదు చేసి, పేరా 17లో తన తీర్మానాలను ఈ క్రింది పదాలలో నమోదు చేశారుః(S.S.C.P. 576)

“17. ఆర్డర్ 23 యొక్క సవరించిన నిబంధనల నుండి ఉద్భవించే స్థితిని ఈ క్రింది విధంగా సంగ్రహించవచ్చుః

(i) సెక్షన్ 96 (3) CPCలో ఉన్న నిర్దిష్ట నిబంధనకు సంబంధించి సమ్మతి డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి అప్పీల్ నిర్వహించబడదు.

(ii) రూల్ 1 ఆర్డర్ 43 లోని క్లాజ్ (m) తొలగింపును దృష్టిలో ఉంచుకుని రాజీని నమోదు చేసిన (లేదా రాజీని నమోదు చేయడానికి నిరాకరించడం) న్యాయస్థాన ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి అప్పీల్ నిర్వహించబడదు.

(iii) రూల్ 3-ఎ లో ఉన్న మార్గదర్శకాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని రాజీ చట్టబద్ధమైనది కాదని పేర్కొంటూ రాజీ డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి స్వతంత్ర దావా వేయలేము.

(iv) సమ్మతి డిక్రీ ఒక నిషేధాజ్ఞ ఉత్తర్వుగా పనిచేస్తుంది మరియు సమ్మతి ఉత్తర్వు జారీ చేసిన కోర్టు దానిని పక్కన పెడితే తప్ప డిక్రీ, రూల్ 3 ఆర్డర్ 23 యొక్క నిబంధనలకు లోబడి చేసిన దరఖాస్తు పై ఉత్తర్వుకు కట్టుబడి చెల్లుబాటు అవుతుంది. అందువల్ల, అటువంటి సమ్మతి డిక్రీని నివారించడానికి సమ్మతి డిక్రీకి ఒక పార్టీకి అందుబాటులో ఉన్న ఏకైక పరిష్కారం ఏమమనగా, రాజీ నమోదు చేసి, దాని పరంగా డిక్రీ జారీ చేసిన కోర్టును సంప్రదించి, రాజీ లేదని నిర్ధారించడం.

ఆ సందర్భంలో, రాజీని నమోదు చేసిన న్యాయస్థానం స్వయంగా పరిశీలించి, చెల్లుబాటు అయ్యే రాజీ ఉందా లేదా అనే విషయమును నిర్ణయిస్తుంది. ఎందుకంటే సమ్మతి డిక్రీ అనేది కోర్టు ఆమోద ముద్రతో విధించిన ఇరు పక్షాల మధ్య ఒప్పందం తప్ప మరొకటి కాదు. సమ్మతి డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటు పూర్తిగా ఒప్పందం యొక్క చెల్లుబాటు లేదా అది చేసిన రాజీపై ఆధారపడి ఉంటుంది. సమ్మతి రాజీ డిక్రీని సవాలు చేసిన రెండవ ప్రతివాది, దాని గురించి పూర్తిగా పరిశీలన చేశారు, ఎందుకనగా అనుగుణంగా చెల్లుబాటు అయ్యే రాజీ లేదని ఆరోపిస్తూ తేదీ 21-8-2001 పై సమ్మతి డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి ఆమె ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేసింది. ముఖ్యమైన విషయం ఏమనగా, ఇతర ప్రతివాదులు ఎవరూ సమ్మతి ఉత్తర్వును సవాలు చేయలేదు. తనకు బాగా తెలిసిన కారణాల వల్ల, ఆ తరువాత కొన్ని రోజుల్లోనే రెండవ ప్రతివాది (తేదీ 27-8-2001 న) అప్పీల్ దాఖలు చేసి, సమ్మతి డిక్రీని ఆమోదించిన కోర్టు ముందు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును కొనసాగించకూడదని నిర్ణయించుకున్నారు. కోడ్ యొక్క ప్రతిబంధకము 96 (3) లో ఉన్న నిబంధన పరిమితికి సంబంధించి రెండవ ప్రతివాది చేసిన అప్పీల్ సమర్థనీయం కాదు."

55. తదుపరి తీర్పు ఆర్.రాజన్న వర్సెస్ ఎస్.ఆర్.వెంకటస్వామి, (2014) 15 S.C.C 471, లో ఆర్డర్ 23 రూల్ 3 మరియు రూల్ 3-ఎ యొక్క నిబంధనలను మరోసారి పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. పైన పేర్కొన్న నిబంధనలను వెలికితీసిన తరువాత, ఈ కోర్టు 11వ పేరాలో ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు జారీ చేసింది (SCC p. 474)"

11. ఇది ఆర్డర్ 23 రూల్ 3 యొక్క నిబంధన ను ఉదాసీనంగా అధ్యయనము చేసిన పిదప వ్యక్తమవుతుంది... ఒక పక్షం ఆరోపించినప్పుడు, మరియు మరొక పక్షం చట్టబద్ధమైన ఒప్పందం లేదా రాజీ ద్వారా ఏదైనా దావాను సర్దుబాటు చేయడం లేదా సంతృప్తి పరచడాన్ని తిరస్కరిస్తుంది. ఇరు పక్షాలు వ్రాసి సంతకం చేసినప్పుడు, అటువంటి విషయమును లేవనెత్తిన న్యాయస్థానం దానిని నిర్ణయిస్తుంది. ముఖ్యమైన విషయం ఏమనగా, ఆర్డర్ 23 రూల్ 3 యొక్క వివరణ పరంగా,

ఒప్పందం లేదా రాజీ అనేది కాంట్రాక్ట్ చట్టము–1872, ప్రకారం చెల్లనిది లేదా విఫలం అయితే, చెప్పిన నియమం యొక్క అర్థంలో చట్టబద్ధమైనదిగా పరిగణించబడదు. చట్టబద్ధమైన ఒప్పందం ఉందా లేదా అనే విషయము తలెత్తే ప్రతి సందర్భంలో లేదా ఇరుపక్షాల వ్రాతపూర్వకంగా సంతకం చేశాయా అనే విషయము తలెత్తితే, ఒప్పందం లేదా రాజీ చట్టబద్ధమైనదా అనే విషయమును సంబంధిత కోర్టు నిర్ణయించాల్సి ఉంటుంది. చట్టబద్ధమైన సంకల్పం ఏమనగా, రాజీలో లేవనెత్తిన ఆరోపణలు ఏదైనా బలహీనతను సూచిస్తున్నాయా మరియు కాంట్రాక్ట్ చట్టము ప్రకారం దానిని చెల్లనిదిగా లేదా వైఫల్యం యొక్క అంశము డిక్రీపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మరీ ముఖ్యంగా, ఆర్డర్ 23 రూల్ 3–ఎ స్పష్టంగా డిక్రీ ఆధారపడిన రాజీ చట్టబద్ధమైనది కాదని ఒక డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి దావాను నిషేధిస్తుంది. అటువంటి ఏదైనా ఒప్పందం లేదా రాజీ ఆధారంగా డిక్రీని ఆమోదించిన న్యాయస్థానం ముందు ఒప్పందం లేదా రాజీ యొక్క చట్టబద్ధతకు సంబంధించిన విషయము లేవనెత్తిన వెంటనే, ఆ న్యాయస్థానం మాత్రమే ఆ విషయమును పరిశీలించి నిర్ణయించగలదని ఇది సూచిస్తుంది. ఆర్డర్ 23 రూల్ 3–ఎ CPC నిబంధనలను దృష్టిలో ఉంచుకుని అటువంటి దావా అమలులో ఉండదు కాబట్టి ఈ అంశంపై ప్రత్యేక దావా వేయమని కోర్టు ఇరు పక్షాలను ఆదేశించదు. ప్రస్తుత కేసులో సరిగ్గా అదే జరిగింది. రాజీ డిక్రీ సవాలు చేయడానికి అప్పీలుదారు O.S.No.5326/2005 ను దాఖలు చేసినప్పుడు, ప్రతివాదులు చేసిన దరఖాస్తుపై ఆర్డర్ 7 రూల్ 11 CPC కింద దావాను కోర్టు తిరస్కరించింది, అటువంటి దావా ఆర్డర్ 23 రూల్ యొక్క నిబంధనల ద్వారా నిషేధించబడిందని పేర్కొంది.

3–A CPC. ఈ విధంగా ఫిర్యాదును తిరస్కరించిన తరువాత, ప్రతివాదులు (ఇక్కడ ప్రతివాదులు) వాది (ఇక్కడ అప్పీలుదారు) O.S. నెం.5326/2005 కి అనుగుణంగా రాజీ డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా తను సూచించిన పరిష్కారాన్ని కొనసాగించాలని మరియు దావాలోని వాదాన్ని తిరస్కరించినట్లయితే ఉన్నత న్యాయస్థానం ముందు అటువంటి తిరస్కరణకు వ్యతిరేకంగా తన పరిష్కారాన్ని కొనసాగించాలని వాదించడం జరగలేదు."

56. పుష్పాదేవి తీర్పులు [పుష్ప దేవి భగత్ వర్సెస్ రాజిందర్ సింగ్, (2006) 5 S.C.C. 566] అలాగే

బన్వారీ లాల్ గా [బన్వారీ లాల్ వర్సెస్ చందో దేవి, (1993) 1 SCC 581] ను ఈ న్యాయస్థానం సూచించింది మరియు ఉదహరించింది. అటువంటి ఏదైనా ఒప్పందం లేదా రాజీ ఆధారంగా డిక్రీని ఆమోదించిన న్యాయస్థానం ముందు ఒప్పందం లేదా రాజీ యొక్క చట్టబద్ధతకు సంబంధించిన విషయము లేవనెత్తిన వెంటనే, ఆ న్యాయస్థానం మాత్రమే ఆ విషయమును పరిశీలించి నిర్ణయించగలదని ఈ న్యాయస్థానం పేర్కొంది.

57. తదుపరి తీర్పులో, త్రిలోకీ నాథ్ సింగ్ వర్సెస్ అనిరుధ్ సింగ్, (2020) 6 S.C.C. 629, ఈ కోర్టు మునుపటి తీర్పులను మళ్లీ ప్రస్తావిస్తూ అదే ప్రతిపాదనను పునరుద్ఘాటించింది, అంటే అటువంటి సమ్మతి డిక్రీని నివారించడానికి సమ్మతి డిక్రీకి ఒక పక్షానికి అందుబాటులో ఉన్న ఏకైక పరిష్కారం రాజీని నమోదు చేసిన కోర్టును ఆశ్రయించడం మరియు ప్రత్యేక దావా నిర్వహించబడదు. 17 మరియు 18వ పేరాల్లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనబడిందిः (SCC p. 638)

“17. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (సవరణ) చట్టము-1976, తేదీ 01-02-1977 నుండు అమలులోకి వచ్చింది, సవరణను ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా, శాసన సభ ఆర్డర్ 23 రూల్ 3-A ను అమలులోకి తెచ్చింది, ఇది డిక్రీ ఆధారంగా రాజీ చట్టబద్ధమైనది కాదని ఒక డిక్రీని పక్కన పెట్టడానికి దావాను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిబంధకమును సృష్టిస్తుంది. వివిధ వివాదాలకు ముగింపు పలకడం అనేది ఇరుపక్షాల మధ్య రాజీని ప్రభావితం చేసే ఉద్దేశ్యం అని సమర్థ న్యాయస్థానం ముందు పెండింగ్ లో ఉండటం అనేది దాని యొక్క అధికార పరిధి.

18. అన్ని న్యాయ నిర్ణయ వేదికల సూత్రం, నిర్ణయాల అంతిమత్వం అంతర్లీనంగా ఉంటుంది. ఆ విధంగా, తదుపరి వ్యాజ్యాన్ని సృష్టించడం ఎప్పటికీ చేయకూడదు, రాజీకి మధ్య ఆధారం ఇరుపక్షాలు. రూల్ 3-ఎ ఆర్డర్ 23 CPC ఒక నిర్దిష్ట నిబంధనను పొందుపరించింది. డిక్రీని పక్కన

పెట్టడానికి ఎటువంటి ప్రతిబంధకము వేయకూడదని నిషేధాజ్ఞ ను జారీ చేస్తూ ఈ ప్రాతిపదికన రాజీ ఆధారపడిన డిక్రీ చట్టబద్ధమైనది కానందువల్ల, ఆర్డర్ 23 రూల్ 3 CPC యొక్క పథకాన్ని నివారించాలి వ్యాజ్యాల యొక్క బహుళత్వం మరియు ఇరుపక్షాలకు అనుమతి స్నేహపూర్వకంగా చట్టబద్ధమైన పరిష్కారానికి వస్తూ, వ్రాతపూర్వకంగా మరియు స్వచ్ఛంద ఉండాలని చట్టములో పేర్కొనబడింది. ఇరు పక్షాల అంగీకరించిన రాజీని అమలు చేయడం మరియు దానితో జతచేయబడిన అంతిమత్వం యొక్క రాజీలో న్యాయస్థానము కీలక పాత్ర పోషించగలదు. న్యాయస్థానము రాజీ విధించడంలో ఎప్పుడూ పాల్గొనదు. అంగీకారం తెలపని పక్షం యొక్క అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించానికి ఇంకా ఉండటానికి అవకాశం తెరిచి ఉన్నందువల్ల ఒక దరఖాస్తుపై ప్రశ్నించబడింది. దీనికి ముందు ఆర్డర్ 23 రూల్ 3 CPCకి నిబంధన చేర్చుతూ కోర్టు." ఆ తరువాత, ఆ డిక్రీ చట్టబద్ధమైనది కాదని, అంటే అది చెల్లదు లేదా రద్దు కాబడినది అనే ప్రాతిపదికన రాజీ డిక్రీని సవాలు చేయడానికి రాజీ ఆధారంగా సమ్మతి డిక్రీకి ఒక పక్షం అదే కోర్టును ఆశ్రయించాలని ప్రత్యేకంగా గమనించబడింది మరియు తీర్పు జారీ చేసింది, ఇది రాజీని నమోదు చేసింది మరియు సమ్మతి డిక్రీని సవాలు చేస్తూ ప్రత్యేక దావా నిర్వహించబడదని నిర్ధారించబడింది.

9. ఈ న్యాయస్థానం యొక్క పైన పేర్కొన్న నిర్ణయాల దృష్ట్యా, విచారణ న్యాయస్థానం దావాను తిరస్కరించడంలో బేషరతుగా సమర్థించబడింది. రాజీ డిక్రీని సవాలు చేస్తూ కోరిన ఉపశమనాలు నిర్వహించబడవు.

10. ఇప్పుడు, దావాలో వాది రాజీ డిక్రీని పక్కన పెట్టమని ప్రత్యేకంగా అభ్యర్థించలేదని మరియు కోరినది ఏమనగా, రాజీ డిక్రీ తనకు కట్టుబడి లేదని మరియు కోరిన ఇతర ఉపశమనాలకు, దావా నిరోధించబడదని మరియు ఇంకా దావా నిర్వహించబడుతుందని ప్రకటించడం, వాది తరపున సమర్పించినంత వరకు, పైన పేర్కొన్న వాటిని అంగీకరించలేము.

10.1.1977 నుండి అనేక నిర్ణయాలలో ఈ న్యాయస్థానము పేర్కొన్నట్లుగా, కేవలం తెలివైన వాది యొక్క ముసాయిదా దావాను నిర్వహించడానికి అనుమతించదు, లేకపోతే అది నిర్వహించబడదు మరియు/లేదా శాసనము ద్వారా నిషేధించబడదు. ఫిర్యాదును తెలివిగా రూపొందించడం అనేది చర్యకు కారణం అనే భ్రమను సృష్టించినట్లయితే, కోర్టు దానిని వీలైనంత త్వరగా అంకురార్పణ చేస్తుంది, తద్వారా బోగస్ లిటిగేషన్ ప్రారంభ దశలో ముగుస్తుంది అని ఈ న్యాయస్థానము స్థిరంగా పేర్కొంది.

10.2. టి. అరివండం వర్సెస్ విషయంలో. టి. వి. సత్యపాల్, (1977) 4 SCC 467, ఇది క్రింద పేర్కొన్న విధంగా గమనించబడుతుంది మరియు నిర్వహించబడుతుంది;–"5. న్యాయ ప్రక్రియను పదేపదే, పశ్చాత్తాపపడకుండా తీవ్రంగా దురుపయోగము చేసినందుకు పిటిషనర్ ను ఖండించడంలో మాకు కొంచెం కూడా సంకోచం లేదు. హైకోర్టు తీర్పులో కనుగొనబడిన వాస్తవాల వివరణ నుండి, బెంగళూరులోని మొదటి మున్సిఫ్ కోర్టు ముందు ఇప్పుడు పెండింగ్ లో ఉన్న దావా, వాదనలు స్వీకరించడంలో చట్టం శాసనము దయ శాసనము ఘోరమైన దుర్వినియోగం అని పూర్తిగా స్పష్టంగా తెలుస్తుందని మున్సిఫ్ గుర్తుంచుకోవాలి, వాదాన్ని అర్థవంతంగా–లాంఛనప్రాయంగా కాకుండా–చదివేటప్పుడు అది స్పష్టంగా బాధ కలిగించేది అయితే, మరియు అర్హత లేకుండా, దావా వేయడానికి స్పష్టమైన హక్కును బహిర్గతం చేయకపోవడం అనే అర్థంలో, అతను ఆర్డర్ 7 రూల్ 11 CPC కింద తన అధికారాన్ని ఉపయోగించాలి, అందులో పేర్కొన్న ఆధారం నెరవేరేలా చూసుకోవాలి. మరియు, తెలివైన ముసాయిదా రచన చర్యకు కారణం అనే భ్రమను సృష్టించినట్లయితే, ఆర్డర్ 10 CPC కింద పక్షాన్ని యొక్క వాదనను అన్వేషించడం ద్వారా బాధ్యతారహితమైన శాసనము దావాలకు కార్యకర్త శాసనముమూర్తి సమాధానం." ద్వారా మొదటి విచారణలో దానికి అంకురార్పణ చేయాలి.

10.3 రామ్ సింగ్ వర్సెస్ గ్రామ పంచాయతీ మెహల్ కలాన్ కేసులో, (1986) 4 SCC 364, ఈ న్యాయస్థానం, దావా ఏ శాసనము ద్వారా నిషేధించబడినప్పుడు, పరిమితి శాసనము ద్వారా దావా నిరోధించబడిన పరిస్థితుల గురించి ప్రస్తావించకుండా ఉండటానికి, తెలివిగా ముసాయిదా రూపొందించడం ద్వారా ఆ నిబంధనను తప్పించుకోవడానికి వాదిని అనుమతించలేమని గమనించి, తీర్పు వెలువరించింది.

11. హక్కుల ప్రకటన, స్వాధీనం వసూలు చేయుట, గిఫ్ట్ డీడ్ రద్దు, DGPA కోసం ప్రకటన మరియు డీడ్ ఆఫ్ అసైన్మెంట్-కమ్-DGPA వంటి ఉపశమనాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, O.S. No.1750/2015 లో జారీ చేసిన తేదీ 13.01.2016 నాటి రాజీ డిక్రీని పక్కన పెడితేనే ఈ ఉపశమనాలు మంజూరు చేయబడతాయి. అందువల్ల, అటువంటి బహుళ ఉపశమనాలను అడగడం ద్వారా, వాది తెలివిగా ముసాయిదా రూపొందించడం ద్వారా తన దావాను నిర్వహించదగినదిగా చేయాలనుకుంటారు, లేకపోతే రాజీ డిక్రీని ప్రశ్నించడం సమర్థనీయం కాదు. పైన పేర్కొన్న ఉపశమనాలన్నీ మునుపటి దావాలకు సంబంధించినవి మరియు ఆ తరువాత O.S.No.1750/2015 కు సంబంధించినవి, దీని రాజీ డిక్రీ ఆమోదించబడింది. అందువల్ల, ప్రస్తుత రూపంలో మరియు కోరిన ఉపశమనాల కోసం దావా ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A CPC కింద నిషేధించబడుతుందని ట్రయల్ కోర్టు సరిగ్గా పేర్కొంది. CPC ఆర్డర్ VII రూల్ 11 (డి) కింద అధికారం యొక్క సాధ్యాసాధ్యాలను వినియోగించుకొని కోర్టు దావా సరిగ్గా తిరస్కరించింది. ఆర్డర్ VII రూల్ 11 CPC కింద దరఖాస్తును నిర్ణయించే అంశము ఈ దశలో అనుమతించబడని ఆర్డర్ XXXII రూల్ 7 CPC చేత దెబ్బతిన్నందున రాజీ డిక్రీ యొక్క చెల్లుబాటు యోగ్యత గుణాగుణములు నమోదు చేయడం ద్వారా హైకోర్టు ఈ ఉత్తర్వును పక్కన పెట్టడంలో తప్పు చేసింది మరియు రాజీ డిక్రీని సవాలు చేసే దావా నిర్వహించబడుతుందా లేదా అనేది హైకోర్టు పరిశీలించాల్సిన ఏకైక సమస్య.

12. ఇక్కడ పైన గమనించినట్లుగా, మొదటి ప్రతివాది – అసలు వాది ఇప్పటికే సంబంధిత న్యాయస్థానం ముందు తగు విధముగా దరఖాస్తును దాఖలు చేసినట్లు వివాదంలో లేదు, ఇది ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A CPC కింద ఒక దరఖాస్తును సమర్పించడం ద్వారా రాజీ డిక్రీని పక్కనపెట్టి డిక్రీని ఆమోదించింది, అందువల్ల రాజీ డిక్రీ శాసనము చెల్లుబాటుపై సంబంధిత పక్షాలకు అందుబాటులో ఉన్న అన్ని రక్షణలు/వాదనలు చట్టానికి అనుగుణంగా మరియు దాని స్వంత గుణాగుణములు సంబంధిత న్యాయస్థానం పరిశీలించాల్సి ఉంటుంది.

13. పైన పేర్కొన్న కారణాల దృష్ట్యా, ప్రస్తుత అప్పీళ్లు విజయవంతమవుతాయి. రంగారెడ్డి జిల్లా II అదనపు జిల్లా న్యాయమూర్తి, O.S.No.537/2018 లో I.A.నెం.108/2019లో తేదీ 02.05.2019 న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను అప్పీల్ చేయడానికి, రద్దు చేయడానికి మరియు పక్కన పెట్టడానికి హైకోర్టు ఆమోదించిన వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు దీని ద్వారా రద్దు చేస్తూ పక్కన పెట్టబడింది. ఫిర్యాదును తిరస్కరిస్తూ O.S.No.537/2018 లో నాటి ఐ. I. A.నెం.108 ఎ. <ఐ. డి.2 లో <ఐ. డి. 1> నాటి విచారణ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వు దీని ద్వారా పునరుద్ధరించబడింది. ఏదేమైనా, రాజీ డిక్రీ శాసనము చెల్లుబాటుపై మేము దేనినీ వ్యక్తం చేయలేదని గమనించబడింది మరియు దీనిని ఆర్డర్ XXIII రూల్ 3A CPC కింద ఒక దరఖాస్తులో డిక్రీని ఆమోదించిన కోర్టు నిర్ణయించి, పరిగణించాల్సి ఉంటుంది, ఇది పైన గమనించినట్లుగా అసలు వాది దాఖలు చేశారు మరియు ఈ దరఖాస్తును సంబంధిత కోర్టు చట్టానికి అనుగుణంగా మరియు దాని స్వంత గుణాగుణములు నిర్ణయించి, పరిష్కరించాలి మరియు రాజీ డిక్రీ శాసనము చెల్లుబాటుపై సంబంధిత పక్షాలకు అందుబాటులో ఉండే వాదనలు/రక్షణలు చట్టానికి అనుగుణంగా దాని స్వంత గుణాగుణములు, సంబంధిత కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది. మరియు ప్రస్తుత అప్పీళ్లు తదనుగుణంగా అనుమతించబడతాయి. అయితే, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు లేదు. పెండింగ్ లో ఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే, అవి పరిష్కరించబడ్డాయి.

----------.జె.

[ఎం. ఆర్. షా]

----------.జె.

[సంజీవ్ ఖన్నా]

న్యూ ఢిల్లీ;

ఫిబ్రవరి 09, 2022